

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, БІОЕТИКИ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА
«ОДЕСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ЗДОРОВ'Я»
ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ І ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПСИХОСІНЕРГЕТИКИ ТА АЛЬФОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної наукової конференції

ЛЮДИНА ЯК ЦІЛІСНІСТЬ: ЛЮДСЬКЕ, ПОЗАЛЮДСЬКЕ, НАДЛЮДСЬКЕ

УДК 111.32:159.923(043.2)
Л 937

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Одеського національного медичного університету
(протокол № 5 від 25 січня 2024 р.)*

Редакційна колегія:

Доннікова І. А. - доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії Національного університету «Одеська морська академія»;

Кривцова Н. В. - кандидат психологічних наук, *President of the International Academy of psychosynergetics and alphalogy*, голова Товариства дослідників МАПА, керівник психологічної служби Одеського національного медичного університету;

Лазор Н. В. – старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету;

Ляшенко Д. М. – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії Національного університету «Одеська морська академія», доцент кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету;

Медянова О. В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної психології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;

Мокрієнко Е. М. – старший викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету;

Терзі О. О. – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри Національної безпеки інституту безпеки ПрАТ «ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом"»

Відповідальний редактор:

Ханжи В. Б. – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Одеського національного медичного університету.

Рецензенти:

Дунаєва Л. М. – доктор політичних наук, професор, декан факультету психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Варинська А. М. - кандидат філологічних наук, професор, завідувачка кафедри українознавства Національного університету «Одеська морська академія».

Л 937 Людина як цілісність: людське, позалюдське, надлюдське: Збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції (19 жовтня 2023 р., м. Одеса) / Одеськ. нац. мед. ун-т, каф. філософії, біоетики та іноземних мов, Міжнародна академія психосінергетики та альфології та ін. ; ред. кол. : В. Б. Ханжи (відп. ред.) та ін. – Одеса, 2024. – 294 с.

У збірнику матеріалів запропоновано міждисциплінарний погляд на актуальні проблеми буття людини, а також її можливих поза- та надлюдських перспектив. Представлено результати осмислення людини як цілісності через зіставлення філософських, соціально-гуманітарних і природничонаукових підходів. Окремою рубрикою висвітлено матеріали круглого столу, присвяченого діяльності Брюссельської наукової школи. Для дослідників питань людського існування та самовдосконалення.

Матеріали опубліковані в авторській редакції.

Редакційна колегія не завжди поділяє позиції авторів. За точність, достовірність та коректність викладеного матеріалу всю відповідальність несуть автори.

© Автори матеріалів, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СУЧАСНОГО ЗНАННЯ	6
VERGELES K.M., KULISH P.L., SHKOLNIKOVA T.Y., VERGELES T.M. A PERSON IN THE SOCIO-CULTURAL SPACE: TODAY'S CHALLENGES.....	6
НАРБУТОВА Т.Є., Спаський І.Д. ЦІЛІСНІСТЬ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ КОГНІТИВНОЇ НАУКИ	12
ПЕТІНОВА О.Б. ФІЛОСОФСЬКІ КОНТЕКСТИ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЖІНКА, ЧОЛОВІК ТА БЛИЗНЮКОВІ ПОЛУМ'Я	15
ПОПЛАВСЬКА Т.М., Стойкова К.М. АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ГЕНДЕРНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В СУЧАСНІЙ ФІЛОСОФІЇ.....	18
RAIKHERT K. AXIOLOGY AND HEURISTICS.....	23
STELA SPÎNU THE INFLUENCE OF XENOCENTRISM ON STUDENT'S COMMUNICATION IN A MULTICULTURAL ENVIRONMENT.....	27
СВІТЛИЦЬКА В.Р. АРХЕТИП ВЕЛИКОЇ МАТЕРІ: СУЧАСНІ КОНТЕКСТИ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	33
ТКАЧЕНКО К.В. ЛЮДИНА ТА ЇЇ ІДЕНТИЧНІСТЬ: МОВНЕ ПИТАННЯ НА ПРИКЛАДІ КОРИННИХ НАРОДІВ КИТАЮ	36
ФЕДОРОВА І.В. ПРОБЛЕМИ ТРАНСГУМАНІЗМУ НА ТЛІ АНТРОПОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ ЯК ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФСЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ.....	39
МЕТАФІЗИЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ РЕФЛЕКСІЇ ЩОДО ЛЮДСЬКОГО, ПОЗАЛЮДСЬКОГО, НАДЛЮДСЬКОГО	44
Васстьянов Р.С. ФІЛОСОФСЬКІ КАТЕГОРІЇ В РОЗУМІННІ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ ПРО ХВОРОБУ ЛЮДИНИ. МОНОМОРБІДНІСТЬ ТА КОМОРБІДНІСТЬ ЯК КАТЕГОРІЇ В КЛІНІЧНІЙ МЕДИЦИНІ.....	44
ДОННІКОВА І.А. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СИМУЛЯЦІЯ ЛЮДСЬКОГО	53
ЗУБАРЄВ О.С. МАХАТМА ГАНДІ ПРО НЕНАСИЛЬСТВО, ІСТИНУ ТА ЛЮДСТВО.....	56
KOROLKOV M.O. PLATO'S POSSIBLE SOLUTION OF THE MIND-BODY PROBLEM.....	59
Пунченко О.П., Пунченко Н.О. СУЧАСНА АНТРОПОЛОГІЧНА КРИЗА: СУТНІСТЬ І ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ	65
Хмель Т.В. ЦІЛІСНІСТЬ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОГЛЯДНИХ ПАРАДИГМ.....	71
ПРОБЛЕМИ ЦІЛІСНОСТІ ЛЮДИНИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ. ЛЮДИНА В УМОВАХ ВІЙНИ	74
Бусласва В.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЯВІВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗАХИСТІВ У ОСІБ, ЩО ЗАЗНАЛИ ВПЛИВ ВІЙНИ	74
GULMIRA SPICER SHAMANISM AND SHAMANIC RITUALS IN MODERN APPLIED PSYCHOLOGY	80
Князькова В.Я., Скороходова Ю.В. МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ТА ЙОГО ПІДТРИМКА ПІД ЧАС ВІЙНИ	87
Левицька А.І. ІМПАКТ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: РОЛЬ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВІДНОВЛЕННІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЦІЛІСНОСТІ.....	92

або ж заборонені додатки на телефони. Наприклад, до таких програм належить WhatsApp, Viber, Telegram, VPN-додатки. Крім того, в табори надсилають людей, що практикують іслам, працюють в мечеті, моляться, мають молебний килимок, зображення або відео на релігійну тематику. Затриманих ув'язнювали з різних причин, включаючи поїздки до будь-якої з 26 країн, які Китай вважає чутливими до релігійних питань, таких як Туреччина та Афганістан.

Пекін наполягає, що «центри професійної освіти і перепідготовки», мають на меті поліпшити освіченість уйгурів. Останнім часом про такі заклади згадують і як про «навчальні центри боротьби з екстремізмом», де уйгурів буцімто вчать протистояти ісламському тероризмові. Сіньцзян перетворили на регіон, за яким постійно стежать і який спирається на передові технології для моніторингу мільйонів людей. Сіньцзян поміщений під систему управління, в якій міста та села розділені на квадрати приблизно по п'ятсот людей. На кожній площі є поліцейський відділок, який уважно стежить за жителями, регулярно скануючи їх посвідчення особи, фотографуючи та збираючи відбитки пальців, обшукуючи їх мобільні телефони. За офіційною версією покращують знання китайської та інших культурних навичок. Інформація про те, що насправді відбувається в таборах, обмежена. Але багато в'язнів, які втекли з Китаю, описують суворі умови. За їхніми словами, затримані змушені обіцяти вірність КПК і зректися ісламу, а також співати хвалу комунізму та вивчати мандарин.

Китайська влада випробовує на уйгурах у Сіньцзяні відеокамери для визначення емоційного стану людини, які використовують технології штучного інтелекту для розпізнавання обличь. У багатьох відділках поліції по всьому Китаю використовують «гамівні стільці», до яких металічними браслетами приковують зап'ястя людей. Вони не мають жодної приватності, за ними спостерігають постійно. В'язнів регулярно допитують, змушують писати «зізнання», стверджувати, що освіта, яку вони тут отримали, змусила їх зрозуміти свою помилку, дякувати уряду за освіту.

У випадках коли їм дозволено говорити, вони мають говорити мандаринською, яку багато хто, особливо літні люди не знають. Якщо в'язні говорять іншою мовою, їх чекає фізичне покарання. Китайська влада розглядає прояви уйгурської ідентичності, включаючи мову, культуру та релігію, а також прагнення до незалежності, як одну з «трьох [злих] сил» (三股勢力), тобто «сепаратизм, тероризм та екстремізм».

Отже, мова та культура є головними державотворчими процесами, ідентифікатором держави. Тому важливо, якою мовою розмовляє її населення. Саме через мову Китай насаджує культурні знання про державу і збільшує кількість населення, що завдяки мові ідентифікує себе у світі, як китайці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Метью Гілл, Девід Кампаналь, Джоел Гантер. [Їхня мета - знищити нас усіх. В'язні таборів для уйгурів заявляють про постійні зґвалтування - BBC News Україна](https://www.bbc.com/ukrainian/features-55950339). URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-55950339>
2. [Репресії Китаю проти уйгурів - як влаштовано стеження й тотальний контроль, розповіді засуджених і наглядців \(babel.ua\)](https://babel.ua/texts/74507-krajini-odna-za-inshoyu-boykotuyut-olimpiadu-ypekini-use-cherez-represiji-proti-uyguriv-os-yak-vlashtovano-sistemu-taborivperevihovannya-i-totalnogo-stezhennya-perekaz-novoji-knizhki-pro-rayon-sincz). URL: <https://babel.ua/texts/74507-krajini-odna-za-inshoyu-boykotuyut-olimpiadu-ypekini-use-cherez-represiji-proti-uyguriv-os-yak-vlashtovano-sistemu-taborivperevihovannya-i-totalnogo-stezhennya-perekaz-novoji-knizhki-pro-rayon-sincz>.

ПРОБЛЕМИ ТРАНСГУМАНІЗМУ НА ТЛІ АНТРОПОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ ЯК ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФСЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ

Федорова Інна Валеріївна

аспірантка кафедри філософії,

соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ

«Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К.Д. Ушинського»

Науковий керівник:

Поплавська Тетяна Миколаївна

кандидат філософських наук,

доцент, доцент кафедри філософії,

соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К.Д. Ушинського»

Початок ХХІ століття характеризується тим, що горизонти можливого впливу людини на природу стають дедалі ширшими. У той же час людство все частіше усвідомлює, що існують межі такого впливу, порушення яких загрожує людині непередбаченими катастрофами. Природа все частіше виявляється не просто пасивним об'єктом докладання людських сил і здібностей, але своєрідним «суб'єктом», здатним відповісти непередбачуваними наслідками для довкілля

людини. Цей зворотний вплив природи на людину може виявитися настільки значним, що сама цивілізація виявиться на межі загибелі. Починаючи з другої половини ХХ ст. цей зворотний вплив проявляє себе в різноманітних глобальних проблемах: в екологічній кризі, в демографічній ситуації, що погіршується, в накопиченні отруйних хімічних і радіоактивних відходів, в нових хворобах і т. ін. Самі біологічні підстави існування людини вже не видаються чимось безумовним і само собою зрозумілим. Багато дослідників схиляються до того, щоб означати цю сукупність проблем як антропологічну кризу [1].

Ця криза має два різні, навіть протилежні аспекти. По-перше, порушення екологічного балансу між людським суспільством і природою має рівний негативний вплив і на природне середовище і на саму людину. Людський вид сформувався в природному середовищі, яке довгий час в історії людства або було незмінним, або змінювалося дуже повільно. Антропогенний вплив на природне середовище призводить до радикальних змін останнього, і людина опиняється не в тому природному світі, по відношенню до якого тисячоліттями здійснювалася її генетична адаптація, а в новому штучно перетвореному середовищі, яке сприймається нею як природне, і до якого тепер потрібно пристосовуватися знову. Ефективна можливість такої адаптації залежить від швидкості зміни цього середовища, і якщо враховувати, що генетична адаптація людського виду є процесом дуже повільним, то швидкість змін природного середовища робить такий процес адаптації практично неможливим. Тому антропогенний вплив на довкілля неминуче обертається руйнуванням генофонду як окремих популяцій, так і всього людства, обертається генетичним виродженням людини як виду. Попри звичайного трактування антропологічної кризи як, насамперед, духовної, світоглядної проблеми слід визнати, що ця криза характеризує, насамперед, саме природне та соціальне буття.

Другий аспект породжений не негативними наслідками наукового та технологічного розвитку, а, навпаки, тим, що найчастіше береться за його найзначніші досягнення. Це успіхи біології, генетики, антропогенетики,

генетичної інженерії, які відкривають запаморочливі можливості біологічного маніпулювання з бактеріями, вірусами, рослинами, тваринами та з людиною. У практичній площині постає питання про штучне відтворення життя, у тому числі життя людини, питання про клонування. Усе це радикальним чином змінює початкове ставлення людини як до власної природи, так і до природи взагалі. Сучасна людина виявилася здатною до активного перетворення своєї власної тілесної та ментальної природи. Молекулярна біологія набуває все більше і більше можливостей регулювати життєві процеси та керувати ними. Все це неминуче тягне за собою кризу старих уявлень людини про саму себе та формування нових. Таким чином, нові можливості людини, що виникли в результаті науково-технічного прогресу, стають джерелом антропологічної кризи.

Останні досягнення науково-технічного прогресу, особливо в таких галузях наукового знання, як гена інженерія та інформаційні технології, висувають на перший план проблему можливості використання цих досягнень для покращення біологічних умов існування. Про те, що такі можливості в даний час, як ніколи, близькі до реальності, свідчить той факт, наскільки жваво обговорюються наслідки застосування нових технологій до умов людського існування. Непрямим чином на якість життя людини і на майбутнє людського виду вже впливають деякі біологічні технології, що застосовуються вже сьогодні у сільському господарстві та медицині. У той же час дослідження в галузі нейропсихології та експерименти зі створення штучного інтелекту відкривають можливість прямого посилення багатьох ментальних здібностей людини, і питання про те, як людина зможе розпорядитися цими своїми посиленними здібностями, також хвилює багатьох вчених. Всі ці проблеми змушують повному поглянути на співвідношення біологічного та соціального в людському житті, на межі спадкової та набутої в природі людини, і на новий зміст, яким на наших очах наповнюється саме поняття «людського».